

VEK i Botaniska trädgårdens växthus

JOHAN ENNERFELT

Vi var 13 personer som samlades en novemberkväll för att under Freddy Perssons ledning leta efter småkryp i Botaniska trädgårdens växthus. Här finns många exotiska arter som kommit hit med växtmaterial från andra delar av världen. Först undersöktes regnskogsavdelningen. Belysningen var till en början släckt i hopp om att fler djur skulle våga sig fram i mörkret. Vi gick omkring och lyste med ficklampor längs grenar, under palmblad, och in bland rötter och grenar. När någon hade hittat ett spännande kryp samlades vi för att titta närmare på fångsten.

Foto: Chester Svensson.

Vi kunde studera två myrarter som finns i växthuset, vitfotsmyra (*Technomyrmex albipes*) och kompostmyra (*Hypoponera punctatissima*). På en bananplanta fanns små vitaktiga klotgråsuggor av arten *Reductoniscus costulatus*. Dessutom sågs den stora dubbelfotingen orangerifoting (*Oxidus gracilis*), som är en vanlig art i växthuset.

Därefter fortsatte vi vidare till de mindre rummen. Krukorna genomsöktes noggrant i jakt på fler fynd. Här hittades mångfotingarna växthusdvärgfoting (*Hanseniella caldaria*) och fingerfoting (*Poratia digitata*). Fingerfotingen har en intressant historia i Göteborg. Arten beskrevs nämligen baserat på exemplar samlade i Trädgårdsföreningen, som alltså är artens typlokal. Dess ursprungliga förekomstområde tros vara Mellanamerika.

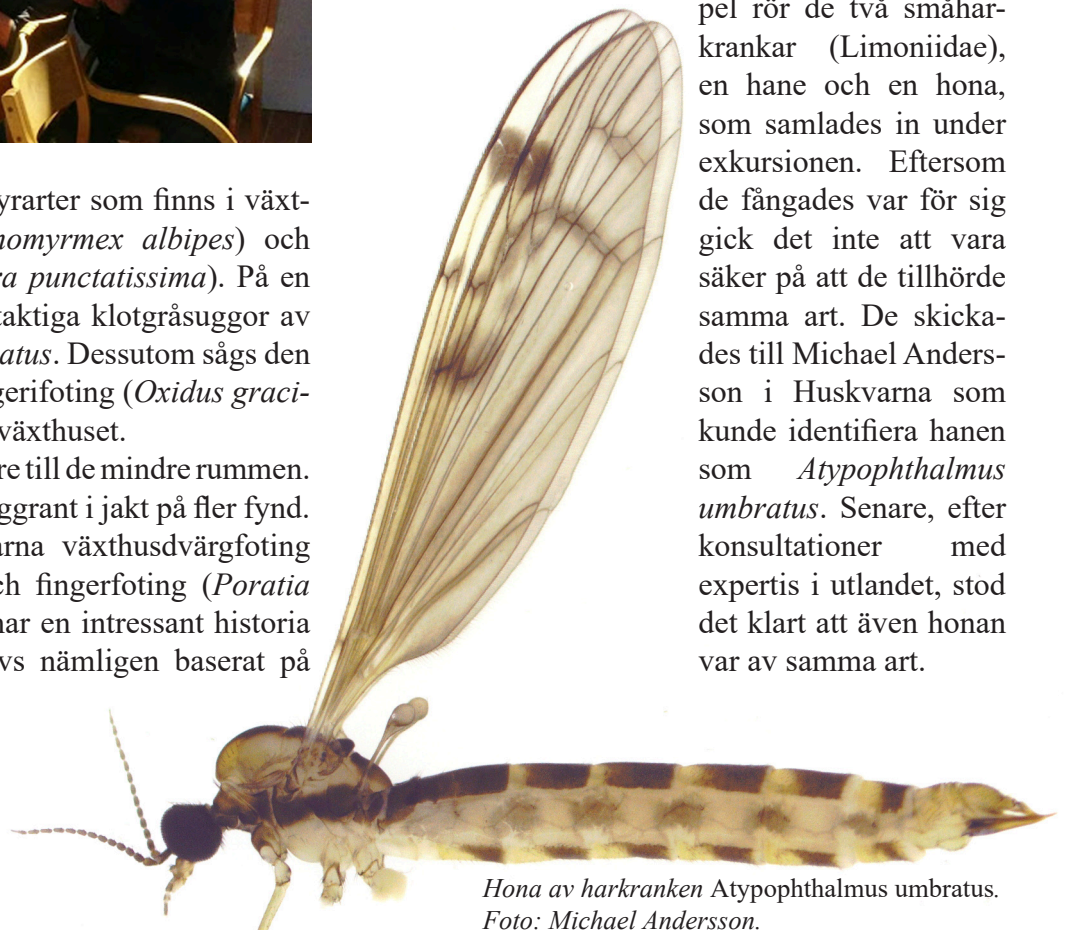
Det var inte enbart leddjur som studerades. I växthuset finns också ett antal arter av mollusker. Däribland vagabondsniglar (*Deroceras invadens*) som kröp i fuktiga, mörka hörn.

I växthusets medelhavsavdelning fanns också kryp att beskåda, om än färre än i de mer uppvärmda rummen. Här kan nämnas borstpärllfoting (*Choneiulus palmatus*) och källarmörkerspindel (*Amaurobius ferox*).

Rundvandringen avslutades i ökenrummet där knätofsspindlar (*Uloborus plumipes*) satt mellan kaktustaggarna i sin typiska hopkrupna viloställning. Slutligen samlades vi för att visa upp och diskutera vad som hade hamnat i rör och fångstburkar, innan exkursionen avslutades.

Tack till Freddy Persson som ledde exkursionen och till Botaniskas personal som gjorde exkursionen möjlig.

Som brukligt är när entomologer är i farten, kan inte all fångst bestämmas på plats. Ett sådant exempel rör de två småharkrankar (Limoniidae), en hane och en hona, som samlades in under exkursionen. Eftersom de fångades var för sig gick det inte att vara säker på att de tillhörde samma art. De skickades till Michael Andersson i Huskvarna som kunde identifiera hanen som *Atypophthalmus umbratus*. Senare, efter konsultationer med expertis i utlandet, stod det klart att även honan var av samma art.

Hona av harkranken *Atypophthalmus umbratus*.
Foto: Michael Andersson.

Det är första gången som denna art påträffats i Norden. Den har en vidsträckt utbredning på flera kontinenter i varmare trakter, men har också följt med i människans handel med växter. I Europa finns fynd från växthus i Nederländerna och Belgien. Den närmsta naturliga kända förekomsten är i Spanien, och den finns även i Egypten och Israel.

Källa: Oosterbroek, P. *Catalogue of the Craneflies of the World*. <https://ccw.naturalis.nl/index.php>

Tropikhuset i Botaniska trädgården.
Foto: Göran Andersson.